

Lær at spille efter becifring

3

Becifringsklaver
med
- swingbas -
melodi og akkord i højre hånd

Jan Kuby

Lærerorientering

Anvendelse

Overalt hvor unge og voksne undervises i becifringsklaver, - i den frivillige musikundervisning, gymnasier, HF, seminarier og hvor der ellers undervises i faget.

Niveauet

er for elever der har spillet efter min klaverskole nr. 1 og 2, eller har kendskab til hvad disse bøger arbejder med af spillemåder og musikteori.

Det forudsættes at man kan spille efter G og F nøglen, - kender nodeværdier, pausetegn, - har en rimelig motorik - og kan bruge klaverets pedaler.

Klaverskolen

er den sidste af 3 skoler, som hver gennemgår en bestemt spillemåde:

Den første bog arbejder med becifringer i venstre hånd:

BLOK- OG BRUDTE AKKORDER I VENSTRE HÅND / melodi i højre hånd

Den anden bog arbejder mest med becifringer i højre hånd:

MELODI OG AKKORDER I HØJRE HÅND / venstre hånd udskrevet på noder, eller med becifringstegn med basangivelse

Denne bog arbejder med becifringer i venstre og højre hånd:

SWINGBAS I VENSTRE HÅND / melodi og akkorder i højre hånd

Blande spillemåder

Når eleven er rimelig rutineret i bøgernes spillemåder, kan man prøve at blande dem inden for samme melodi, for at få et mere varieret spil. Dette er der eksempler på i nogle af melodierne i denne bog.

For at hjælpe eleven videre, når han/hun er stødt mod loftet for sin øjeblikkelige formåen, kan man springe mellem de 3 bøger samt spille supplerende materiale.

Klaverarrangementer

I bøgerne er nogle af melodierne delvis skrevet ud for at eleven kan få en fornemmelse af, hvilke muligheder man har for at variere sit spil, og dermed gøre det mere spændende og musikalsk.

Man kan så - evt. sammen med en lærer - analysere disse ting, og bruge dem i andre melodier.

Jeg har udgivet disse bøger, fordi der mangler nogle becifringsskoler, som giver eleven mulighed for selv at lave et rimeligt arrangement, inden for forskellige musikgenrer.

Spillemåderne og det meste af bøgernes melodivalg, har jeg gennemprøvet i voksenundervisningen i flere år og erfaret, at de fleste kan lære nævnte spillemåder, når blot progressionen er rigtig.

Jan Kuby, juni -98

Bogen bruger flg. progression:

AFSNIT 1	<i>Side 6 til 13</i>
Grundlæggende swingbas i ulige taktarter	
Grundtonen i bassen	
AFSNIT 2	<i>Side 14 til 25</i>
Andre toner i bassen i ulige taktarter	
Vekselsbas	
Basgennemgangstoner	

Når eleven er rimelig rutineret i det grundlæggende, kan man arbejde med flg. variationsmuligheder, i en progression der passer den enkelte elev:

Bastoner i decimafstand
 Basgange i decimafstand
 Gennemgangstoner i decimafstand
 Decimbassens toner spillet brudt
 Udvidet efterslagsområde

AFSNIT 3	<i>Side 26 til 47</i>
Swingbas i lige taktarterusik	
Mest jazz og ragtime	
AFSNIT 4	<i>Side 48 til 56</i>
Andre spillemåder / blandede spillemåder	

Målet for denne bog er at eleven, ud fra en becifret melodistemme, kan lave sit eget arrangement med ovenstående spillemåder.

Supplerende melodier

Det anbefales at bruge supplerende materiale, da bogen ikke indeholder nok melodier til en progression der vil passe flertallet af elever.

Grunden til de få melodier er Copyright, - men det giver så eleven den fordel, at hun/han bedre kan være med til at bestemme, hvilke melodier der skal spilles som supplerende materiale.

Side 69 nævner jeg nogle melodier fra de første bøger, som egner sig til swingbas.

De første 2 afsnit består udelukkende af melodier i ulige taktarter.

Grunden er den, at melodier i lige taktarter oftest er swingjazz, som mange har meget svært ved at frasere, og ragtime som er teknisk svært. Hvis brugeren af bogen magter det, kan man godt springe lidt i bogen og blande taktarterne lidt.

Jeg har valgt at lave et tomt basnøglesystem under melodierne, hvor læreren evt. kan notere ting der passer til den enkelte elevs standpunkt, eller hvor eleven kan notere noget af det som bogen arbejder med.

ELEVORIENTERING

SELVSTUDIUM

Hvis du bruger bogen uden lærer eller vejleder er det vigtigt at følge bogens progression, samt *forstå* alt det teoretiske stof, for ellers vil du nok hurtigt føle dig fortabt. Det vil være nemmere, hurtigere og nogle gange nødvendigt for din forståelse af det skrevne, hvis du læser hver side igennem een gang *så du ved hvad der står*, og derefter een gang til *for at forstå det*.

BOGENS OPGAVER

Det vil give dig en bedre mulighed for at kunne få noget fornuftigt ud af de melodier som du ønsker at spille, hvis du laver de opgaver der er i bogen (transposition, baslægning mm.)

MELODIERNES TONEARTER

er valgt ud fra, at det skal være så let som muligt at læse, spille og forstå, - dernæst at det skal klinge rimeligt.

Flere af melodierne vil derfor lyde bedre i andre tonearter, så prøv at transponér til andre tonearter, hvor det klinger bedre.

BOGENS MELODIER

er valgt ud fra hvad jeg selv synes har en vis kvalitet, men det vigtigste kriterium har været at de egner sig for klaver, og skal kunne bruges til at give dig en bred viden om becifringsklaver.

TEKNISKE ØVELSER

Da becifringsspil ikke er lagt an på at videreudvikle ens klavertekniske kunnen eller styrke færdigheder i node- rytmelæsning, bør man sideløbende med becifringsspillet også spille klassisk musik (etuder og lign.), skalaer, treklangsbrydninger og andre tekniske øvelser.

INDHOLDSFORTEGNELSE

VARIATIONSMULIGHEDER I VENSTRE HÅND	side
Grundtonen i bassen.....	6
Basområdet og efterslagsområdet	6
Andre akkordtoner i bassen.....	14
Bastonesammenhæng	14
Vekselsbas	19 60
Tertsbas	60
Udvidet efterslagsområde.....	55 61
Oktavbas.....	63
Decimbas.....	63
Basgange	64
Decimbasgange	65
Gennemgangstoner i bassen	14 66
Gennemgangstoner med decimer i bassen	67
Bastoner/akkorder på 3 slaget i periode- og melodislutninger...	62
Opsummering af variationsmuligheder	25
 HØJRE HÅND	
Akkordskift på pause i melodien.....	28 29 og andre
Akkordskift på ”liftet”.....	26
Meloditone alene efterfulgt af akkord.....	29 og andre
Trinvis nedgang fra grundtonen til septimen	10
 TEORI	
Kvintcirklen med paralleltonearter	57
Akkordopbygning.....	58
Farvning af akkorder	59
Forbinde akkorder i terts afstand	30
 MERE TEORI / AKKORDSAMMENHÆNG	
I, VI, II, V forbindelsen (VAMP rundgang)	31
Dim. rundgange.....	39
Decimbassens akkorder.....	22 65
 ANDET	
Sammenstød i højre og venstre hånd.....	8 14
Ottendedelsnoder i swing og blues	26
Når man oktaverer.....	27
Mol basgange og ”deres akkorder”	16
Mediant akkkord	19
Melodi-index	70

AFSNIT 1

SWINGBAS

Også kaldet stride bas, valsebas mm.

Swingbas er nok en lidt kedelig spillemåde for nogle yngre mennesker, fordi det ofte er lidt ældre melodier der egner sig for denne spillemåde. Men man kommer ikke udenom swingbas når man vil spille ragtime, country, swingmusik og langsomme valse.

Måden du skal spille på i starten er lidt ensformig, men målet er kun at spille swingbas nogle steder i en melodi, og ellers blande alle de ting du har lært i de foregående bøger, ind i arrangementet.

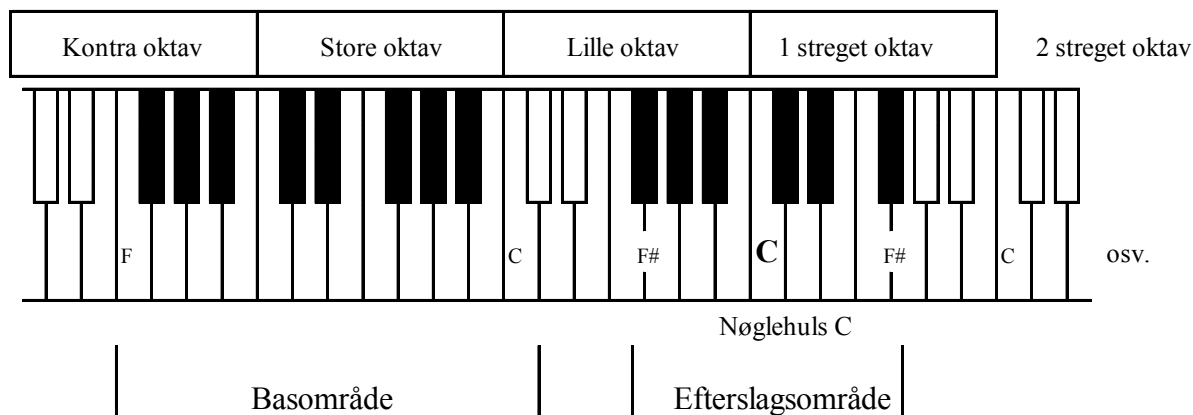
Her i starten spilles becifringens grundtone blot som en enkelt bastone i BASOMRÅDET, og hele akkorden spilles i EFTERSLAGSOMRÅDET, vendt sådan at det midterste C på klaveret - nøglehuls C - ligger (ca.) i centrum af akkorden. Se skema herunder.

Bastonerne spilles på de betonedede taktslag og akkorderne på de andre taktslag:

I melodier med 3 slag i hver takt, ligger det betonedede taktslag på 1

I melodier med 4 slag i hver takt, ligger de betonedede taktslag på 1 og 3

Basområde og efterslagsområde:

Flere af de ting som du arbejdede med i bog nr. 2, bruges også i swingbas.

Side 25 har jeg kort opridset det vigtigste og i nogle af melodierne er der eksempler på det.

Er det for svært at spille akkord i højre hånd, samtidig med swingbas, kan det jeg omtaler vedr. højre hånd springes over, til du får noget rutine i den nye spillemåde.

Generelt:

Bastonen og efterslaget skal spilles meget legato.

Bastonen på 1 slaget skal spilles lidt kraftigere end selve akkorden.

I de første melodier har jeg skrevet de første takter helt ud, - fortsæt selv.

Clementine

Børnesang

Chords: C / / G7 / C G7 C

Fortsæt selv

Skønjomfruen går i dansen

Svensk

Chords: D G A7 1. D 2. D A7 D A7 D A7 D A7 D

Fortsæt selv

Det kan se ud som om der er “sammenstød” flere steder, - dvs. begge hænder spiller den/de samme toner, men det gør ikke noget, når blot tonerne ligger på forskellige taktslag.

Man spiller højrehåndsakkorden på 1. slaget og når venstre kommer på 2, slippes de toner som ligger i vejen for venstre. Se takt 2

Venstre hånd: I takt 17 er vist en basgang. Se side 64, fig. 1a.

For at gøre vejrtrækningen tydeligere, kan man ved vejrtrækningssteder undlade venstrehåndsakkorden på treslaget eller spille akkorden på 2 slaget som en halvnode.

Vist i takt 8 og 10.

Darling go home

One more dance

Musik/tekst:
C.C. Carter

The musical score is written for piano in 3/4 time, G major. It consists of four systems of music. The first system has a 'Fortsæt selv' (continue) instruction. The second system has a 'Basgang' (bass line) instruction. Chord symbols are placed above the treble clef staff.

Chord symbols: G, D7, /, G, /, D7, /, G, /, D7, /, G, G7, C, D7, G, G (D7 G7), C, D7, G.

Instructions: Fortsæt selv, Basgang.

Når der kommer en ny akkord på 3 slaget, kan man spille som vist i takt 7-8 der har en afsluttende karakter og andre steder som i takt 19-20. Se side 62
Lav basgange hvor det står.

Goodnight Irene

Tekst & musik:
Huddie Ledbetter & John Lomax

The musical score for 'Goodnight Irene' is presented in 3/4 time. It consists of seven systems of piano accompaniment, each with a treble and bass staff. The chords and bass line are as follows:

- System 1:** Treble: C, D7, G, /, Dm7. Bass: (rest), C, D, G, /, Dm7.
- System 2:** Treble: G7, C, F7, C, C, C (G7 C7), F. Bass: Basgang, C, F7, C, C, C (G7 C7), F.
- System 3:** Treble: F#0, G7, /, C, G7. Bass: F#0, G7, /, C, G7. (Decimbasgang in the final measure).
- System 4:** Treble: C, D7, G, D7, G, Dm7. Bass: C, D7, G, D7, G, Dm7.
- System 5:** Treble: G7, C, F7, C, /, Gm7, C7. Bass: G7, C, F7, C, /, Gm7, C7.
- System 6:** Treble: F, F#0, G7, /, C, Fm7, C. Bass: F, F#0, G7, /, C, Fm7, C.

I takterne 2 og 10 har jeg noteret en trinvis figur i højre hånd, som går fra grundtonen og ned til septimen. Den kan ofte laves når en akkord fører kvintvis videre NED til næste akkord.

Lav selv basgange i venstre og ovenstående trinvis figur i højre hånd ved kvintforbindelser.

Amazing grace Gospel

The score is written in 3/4 time and consists of four systems of piano accompaniment. Each system has a treble and bass clef. The chords are: C, C7, F, C, G7, C, F, C. The right hand features a descending triplet (C4, B3, A3) in measures 2 and 10. The left hand provides a simple bass line. The word 'OSV.' is written in the bass clef of the first system. The piece ends with a double bar line in the final measure.

Da der er mange takter med akkordskift på 3 slaget, bør du variere mellem at spille bastone og akkord i venstre. Vist i takt 2 og 9.

Den gamle skærslippers forårssang

Musik: Kai N. Andersen

C F D7 G7 C

C F D7 G7 C

F G7 C Dm G7

C C7 F D7 G7 C

Lav basgange i takt 3, 7 og andre steder.

Musik: Per Viking
 Txt.: Thøger Olesen

Ræven er ude med halen så lang

The image shows a piano accompaniment for the song "Ræven er ude med halen så lang". The music is written in G major and 3/4 time. It consists of six systems of a grand staff (treble and bass clefs). The notes are simple, often using half notes and quarter notes. Chord symbols are placed above the notes to indicate the harmonic structure. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Chord symbols used in the piece:

- G
- C
- D
- G
- Em
- C
- 1. D7
- G
- 2. D7
- G
- H7
- Em
- H7
- Em
- A7
- D
- A7
- D
- (A7)
- D7
- G
- C
- D
- G
- Em
- C
- D7
- G

Masser af succes

Musik: Kim Larsen

1 Gm Cm F7 Bb

5 Gm D7 Gm D7

9 Gm Cm F7 Bb

13 Gm D7 Gm D

17 / Eb Gm F7

21 Bb / D /

25 Eb / Gm /